

Már a Keleti pályaudvaron kiderült, hogy sokat fog késni a vonat. Eredetileg éjfélre kellett volna megérkezniem V.-be. Jó, ha fél kettőre odaérünk, mondta a kalauz, mire – jobb híján – beszálltam az étkezőkocsiba. Itt világosabb van, mint a többi vagonban, enni is lehet, inni is lehet; ami biztos, az biztos, inkább pincérek társaságában vészelem át az időt fél kettőig vagy hajnalig.

Odakint sűrűn esett a hó.

– Igenis, vacsorát – mondta a pincér.

Az „Attikai éjszakák”-at olvastam, Aulus Gellius* csaknem kétezer esztendőös jegyzeteit. Talán nem is tudta a derék latin gyűjtőgető, amikor innen-onnan összerakta a könyvet, hogy a legjobb útiolvasmányt hagyja az utókorra e régi történetek, bölcsességek, tanulságos esetek összemásolásával.

– Leülhetnék?

Testes, kissé feltűnően öltözött férfi telepedett le velem szemben, pepita kabátban, csíkos nyakkendővel. Sonkás tojást rendelt és hozzá egy üveg bort, három és fél decis debrői hárslevelűt.

Ő várta a sonkás tojást, én olvastam a könyvemet. Utána még ketten ültek le az asztalhoz – szabadságra utazó kiskatonák –, de csakhamar el is mentek. Emlékszem a magam katonaéveiből: baka torkán gyorsan lecsúszik a sör, s a vonat folyosóin

* Afrikai származású római író (125–175); húsz kötetes műve költői idézetek, kivonatok, anekdoták, adatok gyűjteménye.

könnyű magányosan utazó lányokra lelni, akik mellett úgy érzem, szaporábban fut a vonat az időben.

- Bocsánat, szabad? - kérdezte a férfi, aki velem szemben ült, és a sőtartóért nyúlt.

Bólintottam, és csak ekkor néztem meg az arcát. Erősen hízásnak indult már, s a bőre arról árulkodott, hogy naponta legalább kétszer kell borotválkoznia.

Fél óra múlva - ő akkorra megvacsorázott - elfáradt a szemem. Már nem emlékszem, melyikünk kezdeményezte a beszélgetést. Azt mondta, kiszállásra megy.

- Unalmas ügy - legyintett. - Ráadásul ez a közlekedés... Ha normálisan utazhatnék, egy nap alatt végére járhattam volna. Így legalább másfél napomba kerül.

Megkérdeztem, miről van szó.

- Fegyelmi ügy... Nem is rám tartoznék, de a kollégám, akinek ez a reszortja, szabadságra ment. Így aztán rám osztották ki. - Újra töltött magának. - Szombaton délelőtt lett volna a fegyelmi ülés. Az ipse táviratozott, hogy más irányú elfoglaltsága miatt, ismeri az ilyen szöveget, nem tud felutazni Pestre.

- Sikkasztás?

Neem - húzta a szót, és megdörzsölte az arcát, mint aki azt ellenőrzi, nem serken-e újra a szakálla. - Egy fiatal mérnökről van szó. Valami akarnok anarchista.

- Mit csinál most?

- Beszélek a fejével.

- Nem maga. A delikvens.

- Üzemmérnök V.-ben.

- Az új gyárban?

- Ott. Látta már?

- Még amikor épült.

- Látná csak most! Briliáns. Nem vagyok mai madár a szakmában, de ilyet még nem láttam idehaza. Gyár. Ahogy azt modern fejvel elképzeli az ember.

Csaknem egy fél óra telt el azzal, hogy az új gyárról áradozott. Értett a dologhoz, és valami halk nosztalgiát is kihallottam a hangjából: ha nem suvadt volna be a minisztériumba, vállalná azt is, hogy vidékre költözzön emiatt a gyár miatt.

- Annyi ócska, elavult lomtárat láttam már, hogy megérdemelnék végre egy kis élvezetet is.

- És kiről beszélt? - kérdeztem közbe. - Mit csinált?

- Nagy cirkuszokat.

- Ahelyett, hogy örült volna, hogy ilyen helyet kap?

- Nem itt csinálta. Még az előző munkahelyén. Ide ... hogy is mondjam ... nem is tudom, hogy merték felvenni. Az előző helyéről botránys körülmények között lépett le. Bonyolult ügy.

- De mit csinált?

- Semmit.

- Hát akkor? Maga valami fegyelmi ügy miatt...

- Mondom, hosszú história. Nekem csak az a dolgom, hogy rávegyem az engedelmességre. Az öreg presztizskérdést csinált az ügyből. Olyan még nem fordult elő, hogy ha valakit a miniszter maga idéz meg a fegyelmi bizottság elé, tíz szavas távirattal üzenjen vissza, hogy nagyon sajnálja, de sokkal fontosabb elfoglaltsága van.

- Most már végképp nem értem.

- Tulajdonképpen én se. Hogy valaki akkor mondja be az unalmast, amikor mindenki leborul előtte!... De hagyjuk is. Ahogy magát ismerem, képes lesz rá, hogy cikkezzen az ügyről. „Egy ember, akinek nem kell a karrier.” Nem rossz cím.

Megráztam a fejem:

- Szolgálaton kívül utazom. Üdülni. Fáradt vagyok. Semmi kedvem rázós ügyekhez.

Intett a pincérnek:

- Hozna még egy üveggel? - mutatott a palackjára. - Meghívhatom? - pillantott rám aztán.

- Túllépi a napidíját.

- Nem baj. Tegnapelőtt kaptam jutalmat. Az asszonynak sejtelve sincs róla.

Ittunk, semmiségekről beszélgettünk, aztán elálmosodott és visszament a kupéjába.

Az állomáson nem kaptam taxit. Éppen előttem préselte be magát egy utas az utolsóba. Csüggedten fordultam volna vissza a váróterembe, hogy ott rostokoljak, amíg kocsit kapok, de akkor valaki utánam kiáltott:

- Halló! Üljön be! Államköltségen beviszem!

Az útitársam volt. Megköszöntem a szívességét. Vagy várnom kellett volna, vagy húsz percet gyalogolnom a szállodáig a szapora hóesésben. A járdákon már bokáig ért a hó. Éjfél elmúlt, senki se söpörte. Síbakancsom pedig a bőröndöm fenekén lapult.

A taxi jobbra-balra szánkázott a síkos úton, amíg beért velünk a főterre. V.-ben, akár a többi vidéki városban, Kossuth térnek hívják a főteret és Koronának a szállodát. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy ennek a szállodának is Béke volt a neve évekig, aztán megint Korona lett, és most már talán az is marad.

A szálloda portáján újabb kellemetlenség fogadott. A szemüveges, lassú mozgású portás a vállát vonogatta:

- Én igazán ne tehetek róla, uraim, hogy késett a vonat. Külföldi vendégeink futottak be, kénytelen voltam nekik adni két szobát. Amennyiben hajlandók ketten egy szobában aludni...